

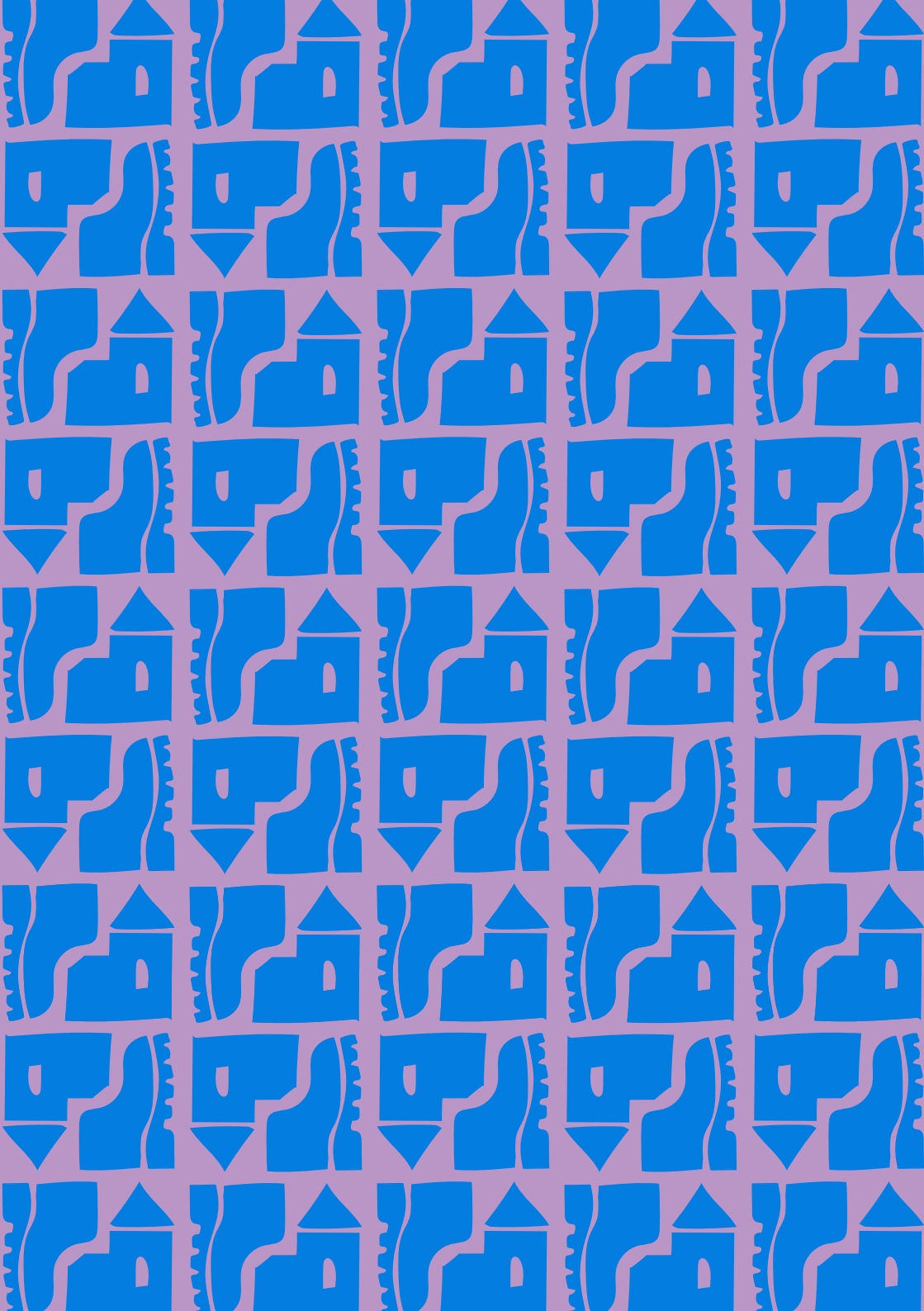
HET ZILTEPAD

WIERINGERWAARD WANDELROUTES

LANGS DE
RUIGE RAND

VAN HET
NOORDEN

LANGS DE
RUIGE RAND
VAN HET
NOORDEN

HET ZILTE
PAD
LANGS DE
RUIGE RAND VAN HET
NOORDEN

WELKOM OP HET ZILTEPAD

In dit weidse gebied dienen de kerktorens als prachtige bakens, net zoals vroeger voor de scheepvaart. Ook voor ons zijn het bakens van betekenis, in allerlei opzichten. En nu kunnen ze dat ook voor jou zijn. We hebben de deuren alvast voor je opengezet.

Elk routeboekje is opgebouwd uit eerst een rondwandeling die je vanuit de kerk kan starten en waar je ook weer terugkeert. Daarna volgt een etappe naar rechts en een ingekorte versie naar links. Zo kan je zelf kiezen of je alleen de rondwandeling wil doen of dat je misschien wel meerdaags gaat wandelen. Welke kant je op gaat mag je helemaal zelf weten.

**Wij wensen je mooie momenten
en ontmoetingen!**

**'ALLEEN WAAR JE TE VOET WAS,
BEN JE WERKELIJK GEWEEST'
- GOETHE**

WIERINGERWAARD

NA DE DEFINITIEVE DROOGLEGGING VAN POLDER DE ZIJPE EN HAZEPOLDER IN 1597 VIEL HET OOG VAN DE NOORD-HOLLANDSE NOTABELEN OP ANDERE VEELBELOVENDE SLIKGRONDEN IN DE KOP VAN HOLLAND.

Eenmaal ingepolderd kon het nieuwe land vele monden voeden en gezinnen een zeker inkomen bieden. De economische voorspoed in de nog maar prille Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden, de Gouden Eeuw brak aan, zorgde voor een groei van de bevolking en een kapitaalkrachtige bovenlaag.

De initiatiefnemer en burgemeester van Alkmaar Adriaan Maertenszoon Coetenburg verzamelde 55 heren die geld inlegden voor de inpoldering van nieuwe landbouwgronden. Afgevaardigden van de Staten van Holland namen een kijkje en hielden er een goed gevoel aan over. Historicus J.T. Bremer, kenner van de Wieringerwaard, schreef: 'Rijke

stadsmensen hebben het geld voor de bedijking bijeen gebracht, hun cartografen de kaden en kavels voor het nieuwe land getekend. Simpele polderjongens hebben de dijken opgeworpen, gedempt en gegraven, gekaad en gepolderd, het harde, zware werk gedaan. En de ziltige waardgronden (1660 hectare binnendijs gemeten) herschapen in een veilig woongebied achter dijken die de eeuwen hebben getrotseerd.' Kroniekschrijver Dick Burger van Schoorl beschreef hoe een 'grootte menichte van kleyne schuytjens tusschen Ebbe en Vloedt' het 'slijck' aanvoerden voor de dijken. Ruim tien jaar duurde de bedijking en de aanleg van sloten, goede afwatering en bodemontziltiging. In het voorjaar van 1611 vond de verkaveling plaats. De polder Wieringerwaard, gelegen op de waardgronden ten zuiden van het eiland Wieringen, was een feit. Op het kruispunt van twee belangrijke sloten en wegen kwam een sluis en ontstond een lintdorp dat tot 1960 Tweewegen heette en pas daarna de naam van de polder kreeg.

INHOUD

1. INTRO WIERINGERWAARD p. 4

---

2. RONDWANDELING WIERINGERWAARD p. 7

---

3. ETAPPE NAAR → WIERINGERWAARD-WESTERLAND p.15

---

4. ETAPPE NAAR ← ANNA PAULOWNA-WIERINGERWAARD p.23

---

5. FIETSROUTES VANAF WIERINGERWAARD p.27

RONDWANDELING

WIERINGERWAARD

12,8

KM

EEN ONTMOETINGS- PLAATS IN DE POLDER

NIET LANG NA DE VERKAVELING EN VERLOTING VAN DE PERCELEN GROND IN DE POLDER GAVEN DE POLDERBESTUURDERS OPDRACHT TOT DE BOUW VAN EEN GEMEENLANDSHUIS.

Het huis was bestemd voor de Heeren, regenten uit de grote steden, die in de drooglegging hadden geïnvesteerd. In 1612 konden zij voor het eerst in het Polderhuis vergaderen. En omdat de reis vanuit de steden naar het platteland vol ongemakken was, zeker bij slecht weer, konden ze er ook overnachten. Het oudste gebouw in de polder is inmiddels particulier bezit en doet dienst als woning.

De poldergrond was in handen van de regenten, de pachtboeren en landarbeiders bewerkten voor hen het land. In de zomer nam de vermogende familie vaak de wijk naar de hofstede en betrokken ze de herenkamer om te ontkomen

aan de viezigheid van de stad. De boerderijen die vanaf de zeventiende eeuw vaak in de vorm van een piramide (stolp) werden gebouwd lagen zorgvuldig geordend en verspreid over de polder, bij elke kavel een hofstede.

Met de komst van de polderbevolking, kon de bouw van een kerk niet lang uitblijven. De eerste kerk, een langwerpig vierkant gebouw met een houten toren, is in 1634 opgericht. Deze was in 1865 zo bouwvallig dat de kerk is afgebroken. Een jaar later kon de nieuwbouw in gebruik worden genomen. Het Witte Kerkje op een terp doet dienst als evenementenlocatie en gemeenschapshuis. Een ontmoetingsplaats voor de Wieringerwaarders.

1 DAT DE OORSPRONKELIJKE
KLOKKEN NOG IN DE TOREN
HANGEN MAG EEN KLEIN WONDER
HETEN.

De klokken werden in de Tweede Wereldoorlog net als zoveel andere kerkklokken geconfisqueerd door de Duitse bezetter. Die wilden de luidklokken omsmelten tot wapens. De klokken werden samen met enkele honderden anderen uit Nederland met het schip 'Op Hoop van Zegen' naar Emden vervoerd. De schipper vertikte de klokken te transporteren zodat de Duitsers een onervaren gelegenheidsschipper in de arm namen. Die strandde op 6 januari tijdens slecht weer op een zandbank bij Urk. Pas na de oorlog konden de 226 klokken worden geborgen. Zo keerden de klokken van Wieringerwaard terug naar het Witte Kerkje.

2 DE GOUDEN JAREN VAN
WIERINGERWAARD BRAKEN
TUSSEN 1850 EN 1880 AAN.

De handel in vlees, boter, kaas en melk leverde de boeren recordwinsten op. Ze gebruikten het geld om hun stolpboerderijen te verfraaien. In die jaren kreeg Wieringerwaard de naam Pauwenstad, vanwege de pronkzucht van de boeren. De oude poldermolens maakten plaats voor een modern stoomgemaal en de polderelite kreeg haar eigen 'Franse school'.

3 HET ENIGE ANDERE DORP IN
DE WIERINGERWAARDPOLDER
IS NIEUWESLUIS DAT VROEGER
GRENSDE AAN DE ZEE.

De bebouwing ligt tegen de dijk aan en staat er deels op. Aan de overkant van het Waardkanaal begint de Wieringermeerpolder. De kern ontstond bij een haven, er vestigden zich vooral arbeiders. Ook hier kwam een sluis voor de afwatering.

4 IN 1916 BRAKEN ER SPANNENDE
MOMENTEN AAN VOOR DE
BEVOLKING VAN WIERINGERWAARD.

De dijk bij Eewijcksluis begaf het tijdens een zware noordwester storm. De Oostpolder stroomde in een mum van tijd vol. Het opgezwepte water kwam tot stilstand tegen de Noorddijk van Wieringerwaard. In Noord-

Holland verdronken 21 mensen. Veel vee onderging een zelfde lot. De watersnoodramp die op een haartje aan Wieringerwaard voorbij ging, leidde uiteindelijk tot de aanleg van de Afsluitdijk om de dreiging van overstromingen weg te nemen.

5 PAL AAN DE DIJK LANGS DE WEG
WAAROMHEEN WIERINGERWAARD
ONTSTOND STAAT NOG EEN VAN
DE VIER OORSPRONKELIJKE
POLDERMOLENS.

Molen De Hoop is in 1741 gebouwd om het water uit de polder naar een andere boezem te strijken (vandaar de naam strijkmolen). Na de komst van het stoomgemaal in 1871 aan de overkant van de weg, is de molen verbouwd tot korenmolen.

**6 DE DIJK OM DE NOORDKANT
VAN WIERINGERWAARD SLUIT
AAN OP DE DIJK ROND DE**

ZIJPERPOLDER. Waar de dijken elkaar raken ligt Oudesluis dat aan de waddenachtige uitlopers van de Zuiderzee ontstond. Rond 1742 was het de grootste kern van polder Zijpe. De bewoners bestonden uit arbeiders, ambachtslieden, vissers, loodsen en vletterlui.

**7 DOOR HET EEUWENOUE
POLDERLAND GAAT HET OVER DE
OUDE SLUIZERWEG EN DE NOORD
ZIJPERWEG TERUG NAAR HET
CENTRUM VAN WIERINGERWAARD.**

Er zit welgeteld één knik in de weg, vlak voor het begin van de dorpsbebouwing. Het benadrukt het geometrische ontwerp van de polder. Vlak voorbij de kruising van wegen in het hart van de polder staat Het Polderhuis. Bijna vier eeuwen het brandpunt van het bestuur en het wel en wee in Wieringerwaard.

ROUTEBESCHRIJVING

RONDWANDELING

Wieringerwaard

AFSTAND 12,8 km

**STARTPUNT Witte Kerkje
Wieringerwaard**

Met rug naar entree kerk op de terp. **← LA** Tramstraat. Op Noord-Zijperweg voor vaart **← LA** over trottoir. Weg blijven volgen tot knooppunt 88 bij Nieuwesluis. Daar **← LA** naar 89. Bij 89 hoek dijk

rechtdoor naar 72 over dijk. Bij 72 voor het water **← LA** over dijk naar 73 en voor molen De Hoop **RA →** bij 74 door dijkcoupure en vervolgens **← LA** pad over dijk vervolgen naar 75. Rechtdoor dijk volgen richting 79 (naar dorp Oudesluis). Voor Oudesluis dijk schuin links aflopen naar weg. **← LA** Slijkerdijk naar 81. Weg aan linkerhand onder dijk langs aanhouden. Bij Noord- en Zuid Zijperweg oversteken en bij 81 **← LA** Zuid Zijperweg terug naar 82 en centrum Wieringerwaard. Bij brug Molenweg **← LA** en direct **RA →** Noord Zijperweg naar Witte Kerkje.

LEGENDA

LANDSCHAP

- Getijdengeul
- Kweldervlakte
- Stuwwal
- (voormalige) Dijken

ROUTE

- Route Ziltepad
- Wandelnetwerk
- Wandelknooppunt

BEZIENSWAARDIGHEDEN

- Kerken Ziltepad
- Overige kerken
- Museum/bezoekerscentrum
- Cultuurhistorie
- Kunstwerk
- Beschrijvingen onderweg

ROUTEKAART | RONDJE WIERINGERWAARD

ETAPPE NAAR RECHTS

WIERINGERWAARD WESTERLAND

11,7 KM

VAN DE ENE DIJK NAAR DE VOLGENDE POLDER

**WIE DOOR DE LAGE DELEN
VAN NEDERLAND WANDELT
ONTKOMT ER NIET AAN.**

Van de ene dijk naar de volgende polder, het zijn de groene beeloopbare liniaalrechte of traag slingerende dijkpaden die het land beneden zeeniveau met elkaar verbinden. Als een uitgerold smal lint van gemeenschapszin, vastberadenheid en doelmatigheid. Land droogleggen, inpolderen en tot nut maken zit diep in het DNA van de bewoners van de Lage Landen aan de Zee verankerd. Wie in de delta droge voeten wil houden, moet nu eenmaal de zee keren. Of die te vriend houden.

Het heeft zelfs tot een woord met een andere betekenis geleid: Polderen is overleggen tot er overeenstemming is bereikt. Want zonder consensus in de politiek of in sociaaleconomische kwesties is het moeizaam samenleven. Zeker in een land waar de bevolkingsdichtheid zo groot is en waar grond een schaars goed is, maakt polderen deel uit van een manier van

leven. Wie land inpoldert en beschermt tegen het water van rivieren, meren of zeeën, zal dat met overleg, beargumenteerd en gezamenlijk moeten doen. Zoals in de Wieringerwaard, waar 55 heren de handen ineen sloegen, maar wel werkvolk nodig hadden om de klus te klaren en vervolgens pachtboeren en loonarbeiders om de vruchtbare grond te gelde te maken.

Over de met hoog gras en kruiden begroeiende Noorddijk en de dijk langs het Waardkanaal gaat het naar het voormalige eiland Wieringen. Aan de overkant verstopt achter bomen ligt de polder Wieringermeer, de laatste grote inpoldering van stukken Zuiderzee voor de aanleg van de Afsluitdijk en de inpoldering van delen van het IJsselmeer. Het was een nieuwe oefening op een grotere schaal in bedijking, bemaling en een efficiënte door de overheid georkestreerde drooglegging. Anders dan die van de Zijper-, Anna Paulownapolder en de Wieringerwaard waar particulieren geld inlegden, maar ook de vruchten plukten van hun investeringen.

1 WIE GOED KIJKT ZIET IN HET METSELWERK VAN DE WATERTOREN VAN WIERINGERWAARD DE GATEN VAN KOGELS UIT DE BOORDKANONNEN VAN ENGELSE GEVECHTSTOESTELLEN. Op de terugvlucht van een missie op Den Helder vloog een eskader bestaande uit zes toestellen in de richting van de watertoren. Twee toestellen botsten bij de manoeuvre tegen elkaar na het passeren van de toren. De overige toestellen dachten dat de twee waren geraakt door geschut en namen de watertoren onder vuur. Die liep zware schade op. Sinds 1997 is de toren buiten gebruik en kreeg het bouwwerk een tweede leven als retreat en trainingsplek voor groepen.

2 NA DE KOMST VAN EEN DOOR STOOM AANGEDREVEN GEMAAL KONDEN DE VIER MOLENS, waarvan alleen strijkmolen De Hoop bewaard is gebleven, met pensioen. Later is de stoommachine vervangen door twee elektrisch aangedreven pompen. Per minuut kunnen die net zoveel water wegpompen als in 31 eengezinswoningen zou passen. De pompen uit de VS zijn eerst in 1945 gebruikt om de door de Duitsers onder water gezette Wieringermeerpolder droog te pompen.

3 OP HET PAD OVER DE NOORDDIJK STAAT HET GRAS HEUPHOOG. Het is een deinende zee van halmen waar de wandelaar doorheen waadt. Links en rechts en recht vooruit liggen de polders. Links de Oostpolder die deel uitmaakt van de Anna Paulownapolder, rechts de Wieringerwaard en verder naar het oosten de Wieringermeerpolder. Een lage horizon en hoge lucht. Grasgroen, met accenten geel en wit van bloemen, en hemelsblauw spatten van het schildersdoek.

4 DE ULKESLUISBRUG VORMT DE TOEGANG TOT DE DIJK OM HET AMSTELMEER. De dijk maakt deel uit van de drooglegging van de Wieringermeerpolder. Over de dijk, slalomend langs schapen, gaat het pad over de kruin van de Amsteldijk naar Westerland. De golfjes in het meer klotsen zachtjes tegen de basaltblokken. Hier en daar zijn eilandjes en riffen aangelegd voor watervogels die in de luwte, beschut tegen de wind, foerageren.

5 DE TOREN VAN DE NICOLAASKERK VAN WESTERLAND IS VAN VER TE ZIEN. Het dorp verheft zich op een keilemrug aan de lage horizon als een walvis die even boven water op adem komt. Dat de kerk aan Sint-Nicolaas is gewijd, is niet zo verwonderlijk. De heilige gold als beschermer van schippers, vissers en kooplieden. Westerland was eeuwenlang de uitvalsbasis van de vissersvloot van Wieringen, tot de afsluiting van het Amsteldiep in 1924. Na het dichten van de oude overgang tussen Waddenzee en Zuiderzee verkasten de vissers naar Den Oever.

6 DE ZUIDKANT VAN HET EILAND WIERINGEN WAS IN DE LATE MIDDELEEUWEN BESCHERMD TEGEN HET WATER UIT DE WADDENZEE EN DE ZUIDERZEE DOOR EEN WIERDIJK. Inwoners hebben bij De Haukes een stukje dijk opnieuw met wier aangelegd dat tevoorschijn kwam bij de renovatie van een school in Den Helder. Daar was het tussen de plafonds aangebracht als brandwerende laag.

7 IN DE HAUKES STAAN LANGS DE WEG HOUTEN BOUWSELS DIE MOEILIK ZIJN THUIS TE BRENGEN. Het gaat om eendenboten, een langgerekte houten schuur voor de eendenhouderij. Na de aanleg van de Afsluitdijk begin jaren dertig en de teloorgang van de vissersvloot in de havens van de Zuiderzee, schakelden veel vissers over op het houden van legeenden.

ROUPEBESCHRIJVING

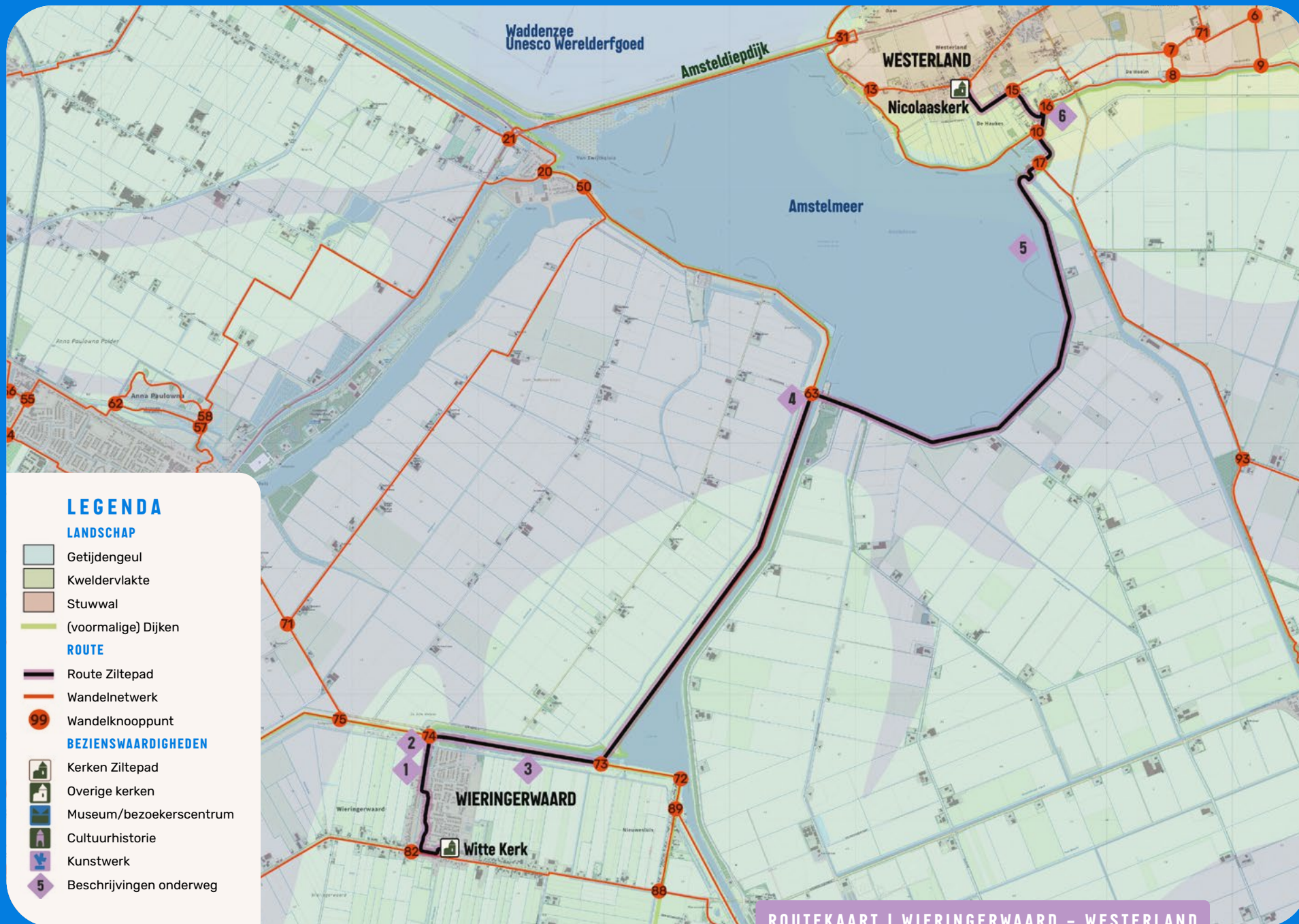
ETAPPE NAAR RECHTS

→ Wieringerwaard - Westerland

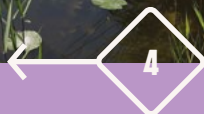
AFSTAND 11,7 km

STARTPUNT Witte Kerkje Wieringerwaard

Met rug naar entree Witte Kerkje op Trambaan ← LA en vervolgens RA → Noord Zijperweg. Bij 82 Pauwenpad RA →. Pad door groenstrook langs vaart. Kruist Iepenlaan, Molenweg gaat over in Molenpad en vervolgens ← LA Molensingel en RA → op Molenweg dorp uitlopen langs watertoren. Einde dorp bij molen De Hoop en 74 RA → naar 73 over de dijk. Bij 73 ← LA naar 63 over sluis. Bij 63 RA → naar 17 asfaltweg, brug en sluis. Na brug schuin links over dijkpad om Amstelmeer. Bij 17 jachthaven rechtdoor naar 10. Bij 10 De Haukes RA → naar 16, bij 16 ← LA naar 15. Bij 15 ← LA Westerdamsterweg naar 14. Einde T bij 14 ← LA naar Nicolaaskerk Westerland.

ROUTEKAART | WIERINGERWAARD - WESTERLAND

ETAPPE NAAR LINKS

WIERINGERWAARD ANNA PAULOWNA

16,3 KM

ROUTEBESCHRIJVING

ETAPPE NAAR LINKS

← **Wieringerwaard -
Anna Paulowna**

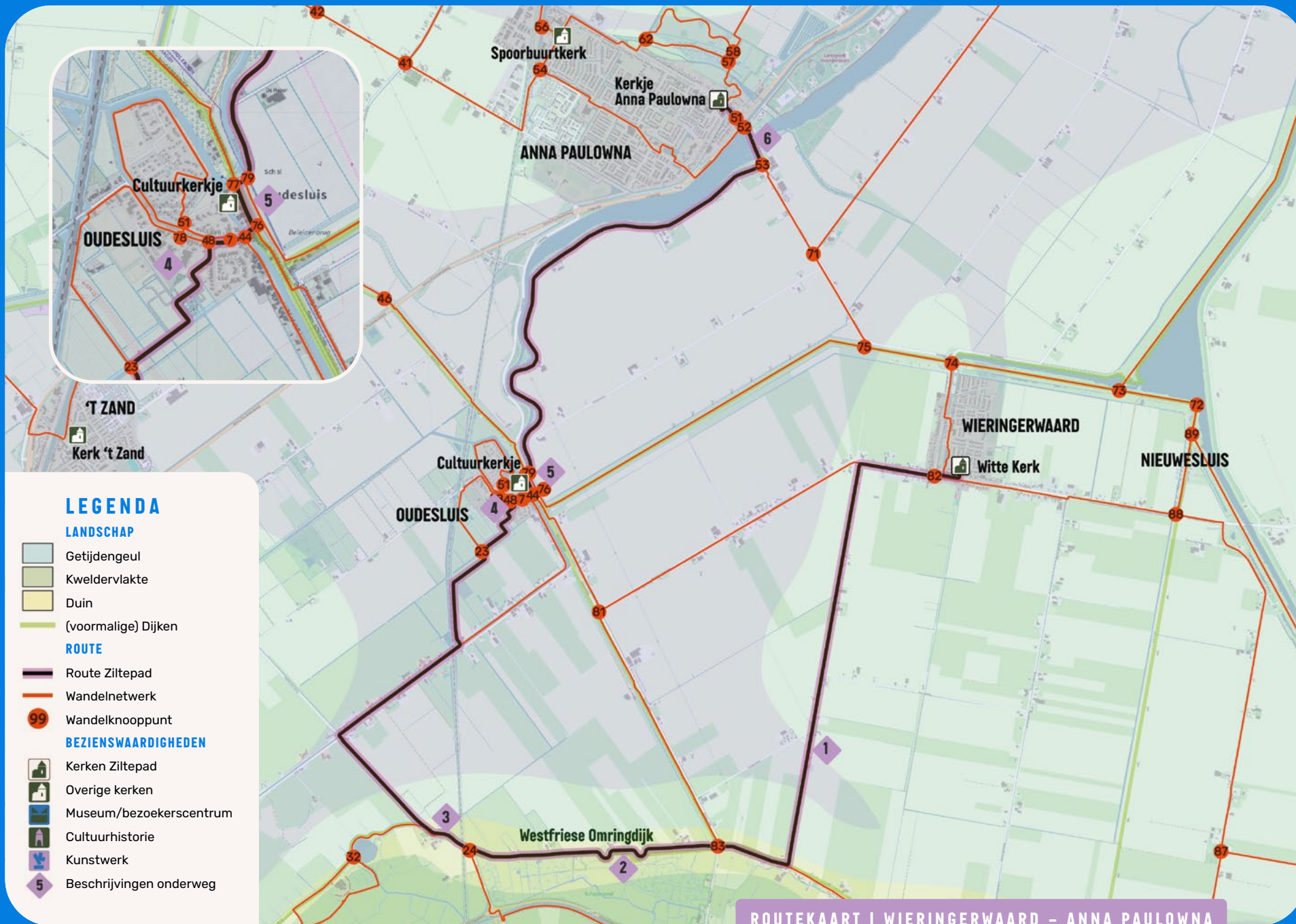
AFSTAND 16,3 km

STARTPUNT Witte Kerkje

Met rug naar Witte Kerkje ← **LA** Trambaan. Bij kruising met Noord Zijperweg ← **LA** en direct **RA** → over brug en **RA** → aan overzijde vaart Zuid Zijperweg volgen. Bij 82 rechtdoor Zuid Zijperweg vervolgen dorp uit door de polder tot aan kruising met Walingsweg. Daar ← **LA** Walingsweg volgen tot aan West Friesedijk. **RA** → (zit nu weer op knooppuntenroute). Bij 83 dijkpad vervolgen naar 24. Bij 24 richting 32. Na kruising met spoor in oksel dijk bij entree gehucht Keins ligt kapel Keins. Route vervolgen en voorbij kapel **RA** → Keinsmerweg. Na Keinsmerbrug **RA** → Grote Sloot. Na spoorbrug ← **LA** gemarkeerde knooppuntenroute door weiland naar 23 (overstap over hek).

Bij 23 **RA** → naar 48. Pad komt uit op Melchiorstraat, daar **RA** → en ← **LA** naar 48. Bij 48 **RA** → naar 07. Bij 07 rechtdoor naar 44 en 76 (paaltje verstopt achter geparkeerde occasions. Bij 76 ← **LA** naar 77. Bij 77 **RA** → naar 79 en bij 79 rechtdoor naar 53. Bij 53 ← **LA** naar 52 en brug Hoge Oude Veer en Van Ewijcksvaart. Bij 52 rotonde linksom naar 51. Vervolgens rechtdoor Molenvaart richting 57. Op kruising met Burgemeester Mijnliefstraat bevindt zich aan linkerhand Kerk Samenvaart.

ROUTEKAART | WIERINGERWAARD - ANNA PAULOWNA

FIETSRUTES

RECHTSOM

ROUTE Wieringerwaard - Westerland - Stroe

AFSTAND 25 km

STARTPUNT Witte Kerkje Wieringerwaard

Met rug naar entree Witte Kerkje op Tramlaan ← LA. Voor water ← LA Noord Zijperweg naar 47. Bij 47 ← LA naar 19. Bij 19 RA → naar 20. Bij 20 rechtdoor naar 21. Bij 21 ← LA naar 76. Bij 76 ← LA richting 18. Op hoek van Zuiderdamsterweg en Westerlanderweg bevindt zich Nicolaaskerk van Westerland. ← LA Westerlanderweg. Over viaduct ← LA en vrijwel direct RA → Quarantaineweg. Op splitsing met Normerdijk rechts aanhouden Noorderbuurt. Op Singelweg RA → en vervolgens ← LA Normerpolderweg. Gaat over in Koningsweg door Hippolytushoef naar 23. Bij 23 ← LA richting 24. Fietsroute loopt door Stroe en eindigt bij Heidense Kapel.

LINKSOM

ROUTE Wieringerwaard - Anna Paulowna - Huisduinen

AFSTAND 37,8 km

STARTPUNT Witte Kerkje Wieringerwaard

Met rug naar entree Witte Kerkje op Tramlaan ← LA. Voor water RA → Noord Zijperweg. Bij 46 rechtdoor route naar 36 volgen. Bij 36 RA → naar 34. Bij 34 RA → naar 14. Bij 14 RA → naar 15. Bij 15 ← LA over rotonde naar Anna Paulowna. Kerk De Samenvaart staat op hoek met Burgemeester Mijnlieffstraat. Rechtdoor aanhouden op Molenvaart. Bij 72 rechtdoor 71 met veerpont Westeinde. Bij 71 ← LA naar 92. Bij 92 RA → naar 93. Bij 93 ← LA en direct RA → naar 94. Bij 94 naar 8. Bij 8 ← LA en RA → naar 5. Bij 5 RA → naar 2. Bij 2 richting 4. Op kruising Badhuisstraat bevindt zich kerkje Huisduinen.

LANGS DE RUIGE RAND VAN HET NOORDEN

Foto: Marieke Kijk in de Vegte

HET ZILTE PAD

LANGS DE RUIGE RAND VAN HET NOORDEN

Het Ziltepad is een
initiatief van Groninger
Kerken en Stichting Alde

Fryske Tsjerken in samenwerking met Visit
Wadden. De langeafstandsroutte verbindt
eeuwenoude kerken, unieke dorpen en
verhalen aan het weidse landschap langs
UNESCO Werelderfgoed Waddenzee – en
de mensen die hier wonen. Het pad nodigt
je uit om te vertragen en te bezinnen.

HET ZILTEPAD BIEDT MEER DAN

WANDELEN | Alles wat je nodig hebt om je
route te plannen vind je op: [visitwadden.nl/
hetziltepad](http://visitwadden.nl/hetziltepad). Hier vind je de GPX bestanden,
tips voor eten & overnachten, de podcast-
serie met verhalen en nog meer.

**INTERACTIEVE
KAART** | Scan de
QR code en bekijk
alle etappes in de
interactieve kaart.

TOEGANG KERKEN | Langs Het Ziltepad
zijn de deelnemende kerken (herkenbaar
aan Het Ziltepad logo op het bordje
naast de deur) in principe dagelijks
geopend van 1 april tot 1 november van
9.00 tot 17.00 uur. Buiten deze periode
in ieder geval ook toegankelijk via een
sleuteladres of met sleutelcode.

De kerk van Hegebeintum is een
uitzondering in deze route. Kijk voor
de tijden op terphegebeintum.nl

MEER INFO | Je kunt ons volgen via
Instagram en Facebook [@HetZiltepad](https://www.facebook.com/HetZiltepad)

22 ETAPPES | Het Ziltepad heeft maar
liefst 22 etappes langs de Waddenkust,
van Den Helder tot Termunten én 22
rondwandelingen, bij elke kerk één.
Met wie loop jij Het Ziltepad? Wil je de
etappeboekjes los kopen of de aantrekkelijke
en voordelige Ziltepad verzamelbox,
ga dan naar winkel.hetziltepad.nl.

Het Ziltepad is van Groninger Kerken
en Stichting Alde Fryske Tsjerken in
samenwerking met Visit Wadden en is mede
mogelijk gemaakt door Het Waddenfonds,
Mondriaan Fonds, Stichting Vrienden op de
Fiets, Provincies Noord-Holland, Fryslân
en Groningen, FB Oranjewoud, Gemeente
Hollands Kroon en het Cultuurfonds.

STEUN ONS | Heb je genoten van wandelen
langs Het Ziltepad? Van de eeuwenoude
kerken en hun gastvrije vrijwilligers? Met
een gift help je ons dit erfgoed te bewaren
voor toekomstige wandelgeneraties.
Kijk op groningerkerken.nl/steun-ons
of aldefrysketsjerken.nl/donateur

COLOFON

SAMENSTELLING, TEKST EN FOTOGRAFIE

Fokko Bosker

TOPOGRAFISCHE KAARTEN

Fries Erfgoed Collectief – Jelmer Bokma
& Topokaartopmaat: Luitzen Nijdam

LINOSNEDE OMSLAG

Beeldend kunstenaar Gerrit Terpstra

GRAFISCH ONTWERP

NØBODY | thisisnobody.nl

LUISTER HIER
DE PODCASTSERIE
HET ZILTEPAD.

ELK DORP ZIJN
EIGEN VERHAAL.

SPOTIFY

YOUTUBE

**In dit routeboekje vind je een rondwandeling
in Wieringerwaard en de trajecten van en
naar de kerk van Wieringerwaard.**

Dit boekje is onderdeel van een reeks van
22 etappes die samen het volledige Ziltepad
bewandelen. Spaar ze allemaal!

4 / 22